

Historie ochrany přírody

Českosaské Švýcarsko (Labské pískovce) patří k územím, které se dostávají v posledních letech do popředí zájmů přírodovědců a ochránců přírody. Děje se tak zejména v souvislosti s vyhlášením národních parků Saské Švýcarsko a České Švýcarsko. První snahy o ochranu Českého Švýcarska sahají do 20. let minulého století. Již za první Československé republiky (1933) byla na území Českého Švýcarska vyhlášena první chráněná území - Edmundova soutěska, Pravčická brána, Tiské stěny. První návrh na zřízení velkoplošné ochrany Českého Švýcarska podal Jan Čeřovský (1953) v diplomové práci s názvem „Lesy v Děčínských stěnách“ a s podtitulem „Návrh na zřízení státem chráněné přírodní oblasti Děčínské stěny“. Důležitou událostí bylo zřízení chráněné krajinné oblasti Saské Švýcarsko (LSG Sächsische Schweiz) v roce 1956. Pozoruhodný je dále i návrh na zřízení přírodního parku v Labských pískovcích německého publicisty Reimara Gilsenbacha publikovaný v roce 1963 v jeho knize „Sächsische Schweiz“, kde jako patrně první přichází s myšlenkou bilaterálního přírodního parku na území Českosaského Švýcarska. Snahy o ochranu Českého Švýcarska vyústily v roce 1972 ve vyhlášení Chráněné krajinné oblasti Labské pískovce o rozloze 300 km², a to výnosem Ministerstva kultury České socialistické republiky ze dne 27. června 1972 (č.j. 4.946/72 - II/2). Na jejím území byla v roce 1973 též vyhlášena další maloplošná chráněná území Čabel, Nad Dolským mlýnem, Růžák, v roce 1992 Babylon. Po roce 1992 v souvislosti s novou legislativou na ochranu přírody vyhlásila Správa CHKO Labské pískovce řadu nových chráněných územích v různých kategoriích.

V souvislosti se zřízením Národního parku Saské Švýcarsko (Sächsische Schweiz) v roce 1990 se objevila šance povýšit ochranu jádra CHKO Labské pískovce na Národní park České Švýcarsko. Tyto přípravy byly zahájeny v roce 1991 a po mnohaletých jednáních o hranicích národního parku, byl zákonem č. 161/1999 Sb. vyhlášen Národní park České Švýcarsko na ploše o rozloze 80 km². V roce 2002 byla vyhláškou Ministerstva životního prostředí schválena zonace národního parku, která dělí území do tří zón ochrany (obr.). První zóna zaujímá 1736 ha.

CHKO Labské pískovce po vzniku národního parku zaujímá rozlohu 245 km², člení se na čtyři zóny ochrany a na jejím území vznikají i dnes nová chráněná území. Na základě usnesení českého komitétu programu MaB se v současné době zpracovávají podklady pro zřízení biosférické rezervace UNESCO, která by měla zahrnovat celé území Národního parku České Švýcarsko a CHKO Labské pískovce. Nejcenější části území se rovněž připravují pro začlenění do evropské soustavy NATURA 2000.

- 720 zobrazení